

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

13 Quis præferatur in successione testatoris, an transmissarius instituti,
an substitutus vulgaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

Hinc liquet expressam dici vulgarem, quando propriis verbis specialibus vel generalibus expresse substituitur ita, si non sit heres. l. i. in 2. resp. de vulg. aut, si noluerit esse heres, l. 2. Et l. cum proponas, C. de hered. insti. aut, si me vivo nascatur, l. Gallus Aquilius, de lib. Et posth. P. Generalibus & verbis fit expressa, per verbum, Substitutio. Quamobrem, in l. iam hoc iure, Et l. Lucius, de vulg. p. In reciproca, qua vt voluit Baldus in l. prater, per illum textum, de ope. no. nuntiat. P. illud dicitur expressum, quod venit ex mente legis, vel ex generalitate verborum. Tacita porro substitutio vulgaris ea dicitur, qua non ex verbis testamenti, sed ex legitima mentis interpretatione a lege inducitur, vt qua continentur in expressa pupillari, d. l. iam hoc iure, de vulg. Et in l. quamuis de impub. C. vt si ita dictum a testatore, Titium & Seium instituo, eozq. inuicem substituo. Vbi tacita est substitutio, si alter esse non potuerit vel noluerit, l. cum in testamento, §. hoc verba, de here. inst. l. iam hoc iure, Et l. Lucius, de vulg. l. Titius, in 2. 4. in l. i. §. de here. inst. Credit enim lex eam voluntatem fuisse testantis, vt in casum omnium succederet substitutus, & eum oblitum, aut morte praeventum, non expressisse, l. hac conu. i. i. §. at cum humana, qui testam. fac. non poss. C.

¶ Mixta ¶ vulgaris dicitur, qua respectu alicuius casus expressa est ratione autem alterius tacita. Vt si quis substituerit in alterum casum, si noluerit, vel in casum, si non potuerit heres esse institutus: in qua, casus expressus ad non expressum porrigitur. d. l. cum proponas, Et ibi §. si non, de hered. inst. l. §. C. de impub. Guill. Bene ad ca. Raynarius, ad vers. ab his liberis, nu. 4. 3. Sicuti prouiso Galli Aquilii, porrigitur ad quemcunque casum similem, in l. Gallus, §. et quid si tantum, de lib. Et posth. Et ibi in l. cum pater, §. hereditatem, de leg. 2. cum facile de similibus ad familia fiat transitus, l. in inutilis, §. accipitatio, Et l. si acceptolatum, de acceptul. l. in rem, 2. 4. §. item quacunq. de rei vindic. Et verisimiliter testator de vtroque cauisset, si cogitasset, l. Lucius, §. Titius, de libe. Et posth. P. l. tale pactum, §. fin. de pact. Quinimo praesumitur testator in sua dispositione conformiter legem imitatus, & de eo cogitasse, quod lex cogitauit & disposuit, Bartol. in l. precibus, C. de impub. in l. i. §. duo, de acq. her. facit in argum. l. in mo. potest, de leg. 1. §. disponat, de nup. in aut. Legis autem dispositio, vt in vulgari vno casu expresso alter continetur, d. §. et quid si tantum, l. Gallus. Subinde sufficere dicunt iura, aliquid impleri per equipolens, l. si mater, Cod. de institution. sub con. fac. l. i. §. mand. P. l. Iulianus ait, de cond. & dem. P. l. fideicommissa, §. si cui, de lega. 3. l. seruo, de condit. indeb. cum sim.

¶ Finis ¶ propter quem inducta est substitutio vulgaris, ne si ne herede decedat testator, d. l. vni. in princ. Et §. pro secundo, de ca. toll. C. Explicat & Appianus Alexandrinus, dum de publicatione testamenti Iulii Caesaris post eius ne emagit, libr. 2. bello civil. Miserrandum inquit, vel inprimis visum est, cum Dec. Brutum, ex viuis percussoribus, inter secundos heredes scriptum populus cognouisset. Consuetudo nempe Romanorum in testamentis fuit, primis heredibus secundas addere: vt si primi heredes non adiuissent, nanciuerunt vltimi. Rationes porro, qua permittunt testamenti factionem & institutionem, permittunt & suadent vulgarem substitutionem, in qua nihil aliud agitur, quam vt heres institutus inueniatur. ¶ Ceterum ¶ quod pertinet ad ius Gallicum, Tiraquellus existimauit in praes. tractat. Le mort saisi le vsf, nume. 2. Boer. in consil. Bitur. tit. de testat. Leonar. Aleimus Lemonicensis, in tracta. substi. ca. 2. in Gallia locum non esse substitutioni vulgari. Quia ideo locus est vulgari, quia heres ante mortem non adierit hereditatem: nam si adisset expirat. l. post aditam, C. de impub. In Gallia autem, heres semper adiuisset censetur, propter generalem consuetudinem, quod mortuus saisi viuum, habeat heres sine apprehensione corporali possessionem, qui potest heres esse, arg. l. heres in omne ius, de acq. her. P. Quemadmodum in suis iure civili receptum etiam, l. in suis, de lib. Et posth. P. l. in suis, de legit. her. l. 3. C. de iure delib. Quibus non ad stipulor. cum alii sint casus, quam si heres non adierit, quo institutus locum facere possit substituto. Et quidem vera esse posset in eo sententia illorum, & tolli, l. quoniam sororem, eo. sed aliunde, ad hoc vt locum habeat substitutio vulgaris oportet, quod deficiat spes institutionis, vt institutus non sit heres, nec possit esse heres per se, vel per alium, puta dominum vel patrem, l. si pater fami ias, de heredit. insti. P. l. cum proponas, C. cod. §. fin. de vulg. apud Iust. in qua repudiatur hereditatem vel lapsus est tempus ad eundem, Guill. Bene in verba, si ab his liberis, 2. nu. 4. Et Bartholom. Chassan. expresse

defendit, & in Burgundia & alibi substitutiones vulgares, pupillares, & alias non reiciat consuetudinibus, Chass. §. ad ver. ne ordonnances nu. 1. des successions, in consil. Burg. Citat. Et sex. in constitutionibus Parlamenti Burgundiae, §. des inventaires en quels eas ilz se denoient faire. Habent enim locum ibi rationes recepte substitutionis vulgaris vt alibi. Nempe, quod in subsidium institutionis deficientis ea egeamus, §. 1. de vulg. apud Iust. l. potest, P. Et quod interfit testatorum, heredes relinquere, & habere, §. 1. quib. ex caus. manum. non li. l. vni. in princ. de cad. toll. Ideo non inutiliter trademus paucis, quando ea locum habere possit, hoc est, quando substitutus vulgari succedat. ¶ In ¶ summa itaque dicimus. eam tunc locum habere, quando institutus succedere non potest: quod pluribus accidere potest modis. 1. Si is institutus est, qui non est in rerum natura, puta, iam mortuus: tunc enim substitutus vocatur, l. vni, §. in primo, de cad. toll. Vel si natus non est, l. final §. final. de insti. sub condit. fac. Cod. Vel 2. si institutus adhuc superstitite testatore decessit, dicta l. vni. §. pro secundo. Aut pendente 3. conditione, sub qua institutus est, dicta l. vni. §. fin. autem aliquid sub conditione. l. ab omnibus, §. 1. de leg. 1. 4. Si heres incapax sit, vt deportatus, qui institui non potuit, l. 1. §. 2. C. de hered. insti. nu. 5. Si institutio prima corruat, quod in ea filius sit praeteritus, l. 1 §. final. de liber. Et posth. nu. 6. Si heres institutus non paruerit conditioni, sub qua institutus est, l. 1. §. 2. C. de insti. sub condit. fac. 7. Si heres institutus non adierit hereditatem, vel ante aditionem decesserit, d. l. vni. §. in nouissimo, de caduc. toll. l. quoniam sororem, de iure de ib. 8. Si expresse repudiet hereditatem institutus, l. heredes, 3. de impuber. Cod. vel si constitutum sit tempus eia iudice intra quod adeat, vt in l. curatoris, de iure delib. Cod. & intra illud non adierit: quia postea non potest adire, l. quando, 3. de acquiren. heredit. P. 9. Institutus si nolit esse heres ex testamento, sed omissa causa testati velit ab intestato testatori succedere, vocatur substitutus vulgaris, l. heres Cod. de impub. & praefertur causa testati causa intestati, l. antequam, Cod. com. de successio. l. quando, de regu. in cum sim. Et prouiso hominis, tollit prouisionem legis, l. si. C. de pa. conuen. l. maritus, de procur. C. l. 2. §. si duo, de bono. poss. sec. tab. P.

Quis praferatur in Successione testatoris, an Transmissarius instituti, an Substitutus vulgaris. Cap. 11.

- 1 Transmissarius in quibus, & in quibus competat, & sius heres quis dicatur. Item hereditas non adita quibus casibus transmittatur ad heredes, eod.
- 2 Transmissarius heredes praferuntur vulgaribus substitutis, & siq.
- 3 Sinitatem non tollit substitutus vulgaris.
- 4 Coniunctiuo nunc vincat transmissarium.
- 5 Transmissarius venit ex iudicio defuncti.

¶ Rdua ¶ certe & perdifficilis ex superioribus proxime explicatis proponitur quaestio, Mortuo instituto & transmittente, quis praferatur, an transmissarius, an substitutus: veniunt quippe aliqui ex legis auctoritate, & quodam privilegio ad hereditatem non aditam. Nam iure communi hereditas non adita non transmittitur, l. quoniam sororem, de iure delib. C. l. vni. §. in nouissimo, de caduc. toll. C. l. eam quam, C. de fiduciam. Exceptis tribus casibus, primus in iustitate: nam sius heres transmittit hereditatem non aditam patris, in ascendentes vel descendentes, & extraneos, ratione iustitiae, l. apud hostes, C. de suis & legit. l. br. l. 6. C. tit. 4. ca. vntre praeterito, de acq. hered. Et l. 3. de iure del. C. Bartol. in l. de his qui ante aper. tab. C. Sius porro heres dicitur, qui & olim necessarius, filius, filia, nepos, neptis ex filio, & deinceps ceteri liberi, qui in potestate morientis modo fuerint. Sius quasi iuris, seu domesticus heres, non aliunde quam ex propria domo acceptus, qui vno quoque patre dominus quodam modo existimatur, §. fin. autem, de here. qual. Et differ. l. in suis, de lib. Et posth. l. in suis, de suis & legit. m. P. De quo interrogatus aliquando Angelus Politianus, cum profiteretur se de omni quaestione responditurum, a Socino, obtinuit, vt refert Alciatus in fine lib. 4. de ver. sign. Explicat & rationem his verbis Iustinianus §. fin. aut. m. de hered. que ab int. deser. li. 3. In l. i. tit. 1. Si autem heredes sunt etiam ignorantes: Et licet furiosi sint, heredes possunt existere. Quia quibus ex causis ignorantibus nobis acquiritur, ex his causis & furiosis acquiri potest: Et statim a morte parentis quasi continuatur dominium. Secundus casus, in filius, filiabus, nepotibus, neptibus,

bus, & callis descendentes etiam non suis, & in potestate testantibus non existentibus: qui instituti a patribus, matribus, auis, proavis, auibus, siue soli, siue cum extraneis, vel substitutis, ante apertas tabulas defuncti, siue nouerint se scriptos heredes, siue ignorauerint, in liberos suos cuiuscunque sint gradus vel sexus, de relicta sibi hereditariam portionem, nulla prescriptione huiusmodi, si tamen non recusant hereditatem, possunt transmitti, *l. vni. de iis qui ante apert. tab. her. transmi. lib. 6. C. si. si referatur in l. vni. §. in nouissimo. de ca. toll. lib. 6. C. si. 30.* Tertius casus, in spatio anni ad deliberandum instituto dato num velit adire vel repudiare hereditatem, intra quem si decesserit, transmittit ad successores, siue ex testamento siue ab intestato, ius hereditatis sit delata. non adita, *l. cum antiquioribus. C. de iure delib.* Atque de istis instituta nunc est quaestio, num qui veniunt iure transmissionis in locum institui, praefertur substitutis. Mihi placet illa sententia, praefertendos esse transmissarios substitutis. ¶ Cuius prior ratio videtur, quod iura interpretentur verba conditionis. Si heres non erit, & si alium heredem non fecerit, *l. si paterfamilias. 40. de hered. instit. §. fin. de vul.* Alium autem fecisse heredem videtur, qui transmittit & transmittendo videtur heres esse voluisse non repudianda: potissimum in Gallia, ubi consuetudo quod mortuus fasset vitium. Vt haec ratio conuelli non possit diffugio, quod verba, *Si heres non erit*, continent tantum conditionem, si alium heredem non fecerit, quando aditio praecessit institutionem alterius heredis. Haec enim profus iuuenilia sunt. Quorum enim requisitis intelligi, vel alium heredem non fecerit, si institutus adierit: Aditione enim instituti, expirat vulgaris substitutio, *l. post aditam. C. de iur. 2.* Probat Paulus Iur. in *l. si quis filium suum. 7. §. 1. de acquir. hered. P.* Vbi si filius priusquam fecerit se patri necessarium exstitisse heredem, relicto decesserit filio necessario, is nepos ab aui hereditate abstinere, quem admodum & patri permittitur: & ita ius patris in filium transmittitur, non adita hereditate. Neque calumniari oportet verba, ubi substitutum non datum patri. Nam neque lex exprimit, ut si substitutus datus esset, hoc ius denegetur. ¶ Probat *ex l. vni. §. cum autem. de cad. toll. C.* ubi hereditas non adita defertur ad substitutum, priusquam perueniat ad fiscum: exceptis personis, in quibus dictum erat ius transmissionis locum habere. Et proinde transmissarii praefertuntur substituto. ¶ *Q. lex vni. de his qui ante apert. tab. C.* vult transmissarios ad hereditatem non aditam patris peruenire, siue si pater fuerit solus institutus, siue alius fuerit substitutus: nec obesse villo modo prescriptionem seu oppositionem non aditam hereditatis. ¶ Coniunctus praefertur ex praesumpta voluntate testatoris substituto vulgari, *l. quidam testament. 10. 3. de vulg. P.* at transmissarius praefertus coniuncto, *l. 3. C. de iure delib.* Ergo transmissarius praefertur substituto, per regulam, si vincio vincem te. a fortiori vincio te, *l. de accessionibus. de diuer. §. temp. prescrip. P. 6.* Et proculdubio verum est, heredem heredis esse heredem testatoris, *l. fin. de hered. instit. C.* Et in hac quaestione resolutione, constituto basim, & fundamentalem considerationem, pendente beneficio transmissionis institutum censeri super esse, & tamen nec vellet vel nolle, donec per eius heredem declaratur, vel aditio, vel repudiatio seu absentio. Et proinde eodem pendente tempore substitutum excludi, *per l. quando. l. 3. de acquir. hered. vbi Vlpian. Quando prior heres institutus hereditatem adire potest, substitutus non potest.* ¶ Ex quo omnia fere tela in contrariam sententiam collecta, elidi possunt. Nec verum est quod quidam putant, substitutionem vulgarem tollere fuitatem, quae est fundamentum transmissionis, ut diximus. Nam iam docuimus tres esse species transmissionis, & vnam tantum ex fuitate pendere, & ita falsam in aliis esse rationem. Subinde neque leges, quas ad hanc adferunt fuitatem tollendam, id probant. Citant enim *l. si filius heres. 16. de libe. & posthu. P.* ubi filio substitutus nepos, praeterito posthumo, succedit patri. Et putant fuitatem posthumi substitutione tolli, quod nunquam sensit Africanus: sed ait posthumo non nato admitti substituta. Non enim praestat impedimentum posthumus, qui natus non est, *reg. iur. non praestat.* contra, si speraretur nasci, ut Papinianus explicat. Nec secundo quod adferunt *ex l. heredes mei, §. 7. §. cum ita, ad Treb. vbi pater non transmittit in filium spem substitutionis, huc pertinet. l. ventre praeterito, §. 3. de acq. her. P.* Nam non animaduertunt in nostra quaestione, ante mortem patris hereditatem delatam, & tantum expectari heredis voluntatem: cum tamen in *§. cum ita*, ante delatam decessisset pater relicto filio. Tertio minus facessit ratiuncula, praefertendum eum, qui venit

iure communi, in concursu venientis iure speciali. *l. eius militis, §. militis missus, de mil. testa. P. l. centurio, de vulg. a.* Substitutum autem venire iure communi, *l. vni. in princ. de cad. toll. C.* & transmissarium iure speciali, *l. vni. §. in nouissimo.* Nam nec hic concurrunt & transmissarius & substitutus, sed expresse docuimus, primum ordinem dari transmissariis, qualis daretur institutis. Item nec veniunt iure speciali, sed iure communi transmissarii & naturali, potissimum postquam lex generalis hoc ius illis faciunt. ¶ Non obest *l. quidam in testamento, 25. ad Treb. P.* ubi inquit mater substituta praefertur transmissariis heredibus filii institui. Nam in illa *l. filius decesserat*, antequam heres institutus, cui ille substitutus esset, adire hereditatem: & ita filius decessit, antequam ei delata esset hereditas, & dies restitutionis ei facienda venisset vel cessisset. Erta nulla est quaestio ibi iuris transmissionis. ¶ Perperam citant *l. si. C. de hered. instit. vers. in autem, ibi, Herede Plotii prius herede sibi instituto si ei adiecerit testator, Sempronius Plotii heres esto: tunc existimandum est si non Plotius heres sibi fuerit, tunc Sempronium in iocum, partem & Plotus ex substitutione vocari.* Nam illa verba, *Si non Plotius heres sibi fuerit*, continent, ut docuimus, vel alium sibi heredem delata hereditate non fecerit, quod contingit in transmissario. ¶ Non tamen pugnat quod dicitur, substitutus praefertur coniuncto, *in specie l. 2. §. si duo, de bo. poss. §. tab. idem §. si quis non implens, vers. si vero de here. & §. in princ. in auth. hoc amplius, C. de fideicom. l. vni. §. in primo, & §. pro secundo, de cad. toll. C.* At, inquit, coniunctus vincit transmissarium, *in l. 2. C. ad SC. Orficia.* Alii citant quoque *l. 2. §. ita demum, ad Treb. in P.* Ergo inquit, substitutus vincit coniunctum, per regulam, si vincio vincem te, a fortiori vincio te, *l. de accessionibus, de diuer. §. temp. prescrip. P.* Siquidem minor propositio non probatur per iura citata, in quibus nullus transmissarius heres. ¶ Siquidem tamen *in l. 2. C. ad SC. Orficia.* heres matris erit, qui hereditatem non transmittit, quia suus non est, eo quod mulieres non habent liberos in potestate, *§. femina, de adop. l. nulla femina, de suis & legitim. hered. P.* In §. vero, ita demum, filius decesserat ante delatam hereditatem. ¶ Leue quod adducunt, provisio hominis tollit prouisionem legis, *l. si de pact. conuent. C. l. marianus, de proc. C. l. cum ex filio §. si de vulg. a.* at transmissarius venit ex prouisione legis, substitutus vero ex prouisione hominis, *l. qui liberis, §. haec verba eod.* Ergo substitutus praefertendus. Nam in *§. haec verba qui liberis*, non agitur de transmissariis. Et falsum est, quod transmissarius non veniat ex iudicio defuncti, ut docet *l. de iis qui ante apert. tab. C.*

An fiscus succedens instituto indigno, praefertur substituto vulgari. Cap. 14.

1 Indigno ablatum quando applicatur, vel non applicatur fisco.
2 Fiscus an excludat substitutum vulgare ex indignitate instituti. Heres non vindicans mortem defuncti primatur hereditate, eod.

Errum tamen est, ablatum ab indigno ex eius culpa, applicari fisco, *l. Papinian §. meminisse, de inoff. testa. l. Claudius, in fine, de iis quib. ut indign. P. cum similib. ibi nota. l. 1. C. eo, nisi vel indignitas ex errore proneniat testatoris, quia tunc quod aufertur, defertur venientibus ab intestato, *l. pater, C. de hered. instit. vel nisi indignitas ipsius priuandi committatur erga certam personam, ad qua potius ablatum pertinet, l. pen. C. de legat. l. post legatum, §. amittit, de iis quib. ut indign. l. 2. §. fin. & vbi Bart. de collat. bon. P.* Ideo quarunt interpretes, num instituto existente indigno, substitutus vulgaris excludatur a fisco. Et hoc pleno Marte & veluti ambiguo disputant, confundentes substitutiones fideicommissarias cum vulgaribus, nec plane inharentes naturae nostrae substitutionis. ¶ Proinde tamen omnis superfluis velitationibus respondendum & iudicandum censeo, substitutum vulgarem non excludi a fisco. Nam si ex sua persona indignus est institutus, & ideo non possit succedere, iam intelligimus eum adire non posse. Quamobrem eo de medio sublato, non ut olim hereditas her caduca, sed ad substitutum primo peruenit: & postremo loco ad aeternum, si nullus ab intestato successor reperitur, *l. vni. §. cum autem, & in princ. l. C. de cad. toll. auth. hoc amplius, C. de fideicom.* Et iniquissimum esset, ex facto heredis instituti, qui ex sua persona incapax succedendi est, fieri prauidicium prouisioni testatoris quam ei lex permisit, & substituto, *l. Papinianus, §. meminisse, vers. eo autem solo, de inoff. testa. P. l. non debet, de regul. iur. l. si vnus, §. ante omnia, de pactis, P.* Quod si hereditas fuerit per institutum adita, certe ridicula est quaestio, an substitutus vulgaris praefertur: quia aditione expirat substitutio, *l. post aditam, C. de im. ubi*
Neque*